

Najkratšie trvajúca žatva počas najteplejšieho leta od začiatku meraní

Tohtoročné leto nepatrí medzi rekordné len z hľadiska teplôt, ale rekord prinieslo aj poľnohospodárom: práve kvôli ustálenému horúcemu počasiu bez zrážok pokosili pestovatelia svoje hustosiate obilniny a repku v rekordne krátkom čase – už za 74 dní. Takúto rýchlu žatvu sme nemali minimálne od roku 2017, odkedy Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora posudzuje stav žatevných prác.

Rýchle tempo žatevných prác jednoznačne súvisí s priebehom letného počasia. Pokiaľ by pršalo, poľnohospodárske stroje by nemohli úrodu kosiť a tým by sa žatva predlžovala a komplikovala. Horúce počasia bez zrážok v máji ešte pred žatvou, no aj počas leta tak pomohlo poľnohospodárom, ktorí potrebovali čo najrýchlejšie obilie a repku pokosiť, predať alebo uskladniť do sýpok. Pre porovnanie v roku 2022, keď bolo extrémne sucha a plodiny doslova živorili na poliach, trvala žatva 76 dní. Naopak, najdlhšie trvajúcu žatvu sme mali v roku 2018, ktorá bola 92 dní a komplikovali ju časté zrážky.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) potvrdzuje, že tohtoročné úrody boli priemerné – tak ako naznačovali naše odhady na konci júna, teda približne po dvoch týždňoch, ako obilie zbierali najproduktívnejšie regióny južného a juhovýchodného Slovenska. Slovensko ostane aj po tohtoročnej náročnej sezóne potravinovo sebestačnou krajinou v rámci produkcie hustosiatych obilnín a repky.

Výsledky žatvy 2024 za členov SPPK

Pšenice dali priemernú úrodu 5,68 t/ha, čo je o 9 % menej oproti roku 2023. Jačmene dali úrodu 5,01 t/ha, čo je o 14 % menej oproti roku 2023. Raž poskytla úrodu 3,03 t/ha, čo je o 20 % menej oproti roku 2023. Všetky hustosiate obilniny dali spolu 5,41 t/ha, čo je menej o 14 % v porovnaní s rokom

2023. Repka poskytla úrodu 2,78 t/ha, čo je o 22 % menej oproti roku 2023. Konštatujeme celkovo priemernú (resp. mierne nadpriemernú úrodu pšenice, ovsu, tritikale, podpriemernú úrodu jačmeňa) hustosiatych obilnín. Úrodu repky olejnej hodnotíme ako podpriemernú.

Úrody sú rozdielne v závislosti od regiónov, no veľké rozdiely vieme nájsť aj medzi podnikmi hospodáriacimi hneď vedľa seba. Výrazne ovplyvnili kvalitu a množstvo zrna intenzívne zrážky, krupobitie, silný vietor a premnožené hraboše. No celkovo sa pod tohtoročnú žatvu negatívne podpísali mimoriadne daždivé mesiace už na jeseň minulého roka, keď sa siali oziminy. Ladové polia s oziminami, kde sa počas zimy ľudia korčuľovali, sa po oteplení premenili na obrovské kaluže s podmáčanou pôdou. Najmä na Východoslovenskej nížine, ale aj v niektorých regiónoch na juhu stredného a západného Slovenska, rástla budúca úroda v mimoriadne náročných podmienkach až do začiatku žatvy.

V niektorých prípadoch sa poľnohospodári rozhodli poškodené porasty vyorať a nahradiť inými plodinami, napríklad kukuricou, slnečnicou alebo cukrovou repou.

Vzhľadom na vývoj počasia predpokladáme, že aj tohtoročná jeseň bude pre poľnohospodárov náročná. To isté horúce leto a sucho, ktoré pomohlo kombajnom rýchlo pozbierať obilie a repku, totiž ohrozuje ostatné plodiny v pôde, ktoré sa budú zbierať až na jeseň. Ide najmä o kukuricu a cukrovú repu.